

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ГР. СМОЛЯН
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ЖЕНДА”, ГР. КЪРДЖАЛИ
п.к.6600, гр. Кърджали, ул. „Васил Левски”2, тел./факс: +359361/6 53 96, e-mail: dlsjenda@ucdp-smolian.com

ДОКЛАД
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ
ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА И ПРИРОДНА СРЕДА В
ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ТП ДЛС „ЖЕНДА“ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА
/в изпълнение на принцип 8/

1. Финансов план на стопанството.

По финансов план за 2023 год. са заложили 52638 м³ дървесина, с приходи от продажба на дървесина за 4660881 лв. Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01-31.12.2023 год. е 31667 м³, на обща стойност 2830611 лв.

Изпълнението на финансовия план е 60,7 % спрямо разчета за годината. Предвидено годишно ползване по ГСП 52638 м³ лежаща маса.

Добитата и реализирана дървесина за 2023 год. от 31667 м³ представлява 60,7% спрямо предвиденото годишно ползване по горскостопанския план ТП ДЛС „Женда“.

2. Социални споразумения.

В ТП ДЛС „Женда“ има сключен Колективен трудов договор със Синдикалната организация в стопанството към КНСБ със срок до 31.12.2024 г. Колективният трудов договор е съобразен изцяло с действащият Браншовия трудов договор

Към 31.12.2023 г. в стопанството няма постъпили жалби от страна на служители в стопанството. Стопанството е приело да работи по Браншовия трудов договор.

3. План/програма за обучение и квалификация на персонала.

- Обучение за действия при гасене на горски пожари.

Обучението е проведено на 12.07.2023 г.

- Съвещание за провеждане на сечи в гори за трансформация, издънкови дъбови гори и иглолистни култури.

Обучението е проведено на 10.11.2023 г.

- Обучение за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при провеждане на горскостопанските дейности на територията; техники на поваляне, опазване на водните течения, опазване на почвата и превенция от ерозия, ограничаване на повредите върху оставащите на корен дървета и възобновяването, управление на отпадъците, транспортиране, съхраняване и използване на масла и горива.

Обучението се провежда при въвеждане във всеки нов обект.

4. Здравословни и безопасни условия на труд включително на работниците на подизпълнителите.

На всички работещи ТП ДЛС „Женда“ е предоставено полагащото се облекло и лични предпазни средства.

Стопанството е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност на всички работници и служители.

С цел правилното извършване на горскостопанските дейности и ограничаване на риска от трудови злополуки, аварии и екологични нарушения, преди началото на работа в нов обект или при постъпване на нови работници, задължително се прави първоначален инструктаж.

Провеждането на инструктажа се отразява в Книгата за инструктаж и инструктираните се подписват, че са запознати. При всяко въвеждане на работниците в нов подотдел се прави „Инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности“ и „Лист за проверка за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности“, към се прилагат към досието на подотдела.

Към 31.12.2023 година няма регистрирани трудови злополуки при ТП ДЛС „Женда“. В стопанството има осем работници, с намалена работоспособност.

ТП ДЛС „Женда“ им е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност.

В ТП ДЛС „Женда“ се извършват медицински прегледи и изследвания на персонала. Прегледите през 2023 г. за извършени на 02.11.2023 г. съгласно договор № Д-04- 50/11.07.2022 г.

Изготвена е оценка на риска на всички работни места в стопанството.

5. Ангажиране на заинтересованите страни

Всяка година се провеждат срещи и съвещания със заинтересованите страни по различни поводи, свързани със дейностите на стопанството, в които се предоставя информация, обсъжда се и при съгласие от двете страни се утвърждава.

Кореспонденцията със заинтересованите страни се води по електронен път. Предоставя им се информация в различни аспекти: предстоящите и планирани горскостопански мероприятия през 2023 година в териториалния обхват на ТП ДЛС „Женда“, актуализации на доклади и други.

6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите

На територията на ТП ДЛС „Женда“ има обособени четири горскостопански участъка, съответно ГСУ – „Кърджали“, ГСУ – „Женда“, ГСУ - „Черноочене“, ГСУ – „Перперек“. Във връзка с охраната на горските територии, стопанството е разделено на 24 охранителни участъка. Функциите по опазване на горските територии са възложени на 26 бр. служители. Служителите отговарящи за опазването на горските територии са четирима старши лесничея , 24 горски стражари и 2 ловни надзиратели.

През изминалата 2023 год. на територията ТП ДЛС „Женда“ са извършени общо 3 495 бр. проверки на превозни средства, ловци, риболовци, други физически лица и обекти за добив на дървесина. От тях 2 902 са ловци, проверени обекти за добив на дървесина 424 бр. и 157 бр. превозни средства.

Констатираните нарушения са 44 броя, от които 8 бр. са от неизвестни извършители. Има две 7 бр. констатирани нарушения без АУАН. 36 бр. от нарушенията са срещу известни нарушители, за които има съставени АУАН. 35 съставени АУАН са по Закона за горите, 1 броя са по ЗЛОД.

7. Изпълнение на горскостопанския план.

ТП ДЛС „Женда“ има утвърдени два горскостопански плана със Заповеди № 342/19.05.2014 г. на Изпълнителния директор на ИАГ с период 2013-2023 г. и №469/ 02.06.2017 г. на Изпълнителния директор на ИАГ с период 2016-2026 г.

През 2023 година са извършени следните плановите дейности:

Подготовка на почвата	- 35 дка.
Залесяване	- 35 дка
Попълване на култури	- 45 дка
Отглеждане на култури	- 378 дка
Ограждане на култури	- 2 910 л. м
Маркиране	- 65 542 м ³

8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството.

- Заповед № 340/10.04.23г. ИАГ - Заповед за учредяване на безсрочен сервитут върху поземлени имоти в горски територии – частна държавна собственост, с площ на сервитутната зона 0.144 дка, за изграждане и обслужване на водопровод за обект "Реконструкция на магистрален водопровод на ВС "Боровица" от с. Ненково до ПСПВ "Енчец", находящ се на територията на з-ще с.Крайно село, с. Енчец, общ. Кърджали, в полза на "В и К" ООД, гр. Кърджали

- Заповед № 481/19.05.23г. ИАГ Заповед за учредяване право на ползване за срок от 3 (три) години за извършване на дейности, свързани с търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в площ "Дънгово" в полза на "ТИНТЯВА ЕКСПЛОРЕЙШЪН" ЕАД, гр. Ивайловград

- Решение № 394/25.05.23г. Министерски съвет Решение на МС за учредяване безвъзмездно безсрочно право на ползване за срок от 3 години върху поземлени имоти в горски територии – публична държавна собственост, за извършване на дейности по консервация на Археологичен комплекс "Перперикон" във връзка с обект "Експониране и социализация, консервация, реставрация и архитектурно-строителни работи на Археологичен комплекс "Перперикон", в полза на ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

- Решение № 929/22.12.23г. Министерски съвет Решение на МС за учредяване възмездно безсрочен сервитут върху поземлени имоти в горски територии – публична държавна собственост, за изграждане и обслужване на кабели и други проводи на линейна техн. инфраструктура-електроинсталации за осветление, мълниезащита и видеонаблюдение за обект "Експониране и социализация, консервация и реставрация и архитектурно-строителни работи на Археологичен комплекс "Перперикон", в полза на ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ

9. Здравословно състояние на гората

Здравословното състояние на горите на територията на стопанството е задоволително. През 2023 година след проведените наблюдения за нападения от вредители, болести и други повреди на територията на ТП ДЛС „Женда“ са извършени 171 броя лесопатологични обследвания. Общо засегнатите площи са 1351 дка, от които:

- 126 броя лесопатологични обследвания за борова процесия на площ 6 828 дка
- 15 броя лесопатологични обследвания за насекомни вредители по тополите на площ от 150 дка
- 13 броя лесопатологични обследвания за болести по иглолистните видове на площ от 1052 дка.
- 13 броя лесопатологични обследвания за некроза по кората на тополите от 145 дка.

През 2023 г. са проведени следните лесозащитни мероприятия на територията на стопанството по пера, както следва:

- въздушно пръскане срещу борова процесия – 600,00 дка;
- наземна химична борба срещу малка тополова стъклена – 150,00 дка;
- наземна химична борба тополов листопад – 150,00 дка;
- механична борба- некроза по кората на тополата – 146,00 дка;
- механична борба- некроза по кората на тополата – 220,00 дка;
- интегрирана борба – санитарни сечи – 1,00 дка;

10. Ползване и горскостопански дейности.

- През 2023 год. на територията на стопанството са издавани позволителни за добив на недървесни горски продукти: за физически лица - 3 бр., на юридически лица - 4 бр.,
- площи на проведените сечи – по видове сечи – през 2023 г. описани в 5 ГФ.
- площ на залесяването за 2023 година – 35 дка

11. Гори с висока консервационна стойност.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1., ежегодно се проверява в РИОСВ или на

интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и /или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление. Извършва се мониторинг на биологичното раннообразие и за всяка една от ГВКС.

Мониторинг на биологичното разнообразие: видовете от ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични растения, ВКС 1.3 редки, застрашени и ендемични животински видове, ВКС 3 -редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми на територията на ДЛС „Женда” се прави текущо.

Докладът за Гори с висока консервационна стойност се актуализира при настъпили промени, в него се отразяват всички консервационни стойности. Докладът съдържа информация за определените Гори във фаза на старост и представителни образци на територията на стопанството. При проявен интерес се предоставя на заинтересованите страни за разглеждане и запознаване.

Мониторинг на ВКС 1.1 защитени територии

Съвместно с представители на РИОСВ Хасково ежегодно се прави мониторинг на защитените територии, попадащи в границите на ТП ДГС „Женда”. През 2023 г. са извършени общо 12 бр. планови проверки в ЗМ „Боровете”, ПЗ „Елата” и ПЗ „Находище на ела”, както и природните забележителности “Скални гъби”, “Скален прозорец”, “Находище на родопски силивряк”, “Находище на родопска горска майка”, “Каменна сватба” за което има изготвени протоколи.

Мониторинг на ВКС 1.2 защитени, застрашени и ендемични видове

През 2023 г. най-често са наблюдавани и са мониторираны формуляри за Среден пъстър кълвач (*Leipicus medius*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), Сокол орко (*Falco Subbuteo*), шипоопашата сухоземна костенурка (*Testudo hermanni*), шипобедрена сухоземна костенурка (*Testudo graeca*), сърна (*Capreolus capreolus*)

Мониторинг на ВКС 1.2 защитени, застрашени и ендемични видове:

През 2023 година е извършено наблюдение на находище от източен чинар на територията на стопанството в отдел 63ф.

Мониторинг на ВКС 2. екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт. непокътнати горски ландшафти големи екосистеми на ниво ландшафт и мозайки от екосистеми с глобално, регионално или национално значение, в които съществуват жизнени популации на повечето естествено срещащи се видове в естествените им модели на разпространение и обилие

На територията на ТП ДЛС „Женда“ през 2023 г. има възникнали 8 бр. горски пожари. Общата засегната площ е 20 дка. Причините за възникването на пожарите са небрежност при боравене с открит огън. Всички възникнали пожари са овладявани своевременно и нямаме нанесени щети, не е намаляла лесистостта. Не са констатирани големи повреди от биотичен и абиотичен фактор на горските масиви.

Неблагоприятни промени на видовото, възрастово и структурно разнообразие в горите в резултат на горскостопански дейности не са установени.

ТП ДЛС „Женда“ оставя да се развият естествените процеси на възобновяване, където е имало снеголоми и снеговали. Този процес се подпомага като се изграждат огради където има много домашни животни. Не се залесява с интродуцирани неместни видове. За поддържане на биоразнообразието се оставят мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи.

Мониторинг на ВКС 3 редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми

Целогодишно е извършван мониторинг на всички типове горски екосистеми, който се среща в обхвата на стопанството. Текущо се извършва мониторинг на редките изчезващи и застрашени горски екосистеми, ГФС и представителните гори от естествени екосистеми Здравословното състояние е задоволително. През 2023 година в резултат на мониторинга са представени 30 бр. формуляра от длъжностните лица при ТП ДЛС „Женда“ за наблюдение на застрашени и изчезващи горски екосистеми.

Мониторинг на ВКС 4 Екосистемни услуги от критично значение

ВКС 4 се отнася до важните екологични функции определени в следните компоненти:

Гори представляващи единствени източници на питейна вода

Гори от решаващо значение за водосбора

Гори с решаващо противоерозионно значение

Гори с пожарозащитни функции

Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

През 2023 г. са извършени наблюдения върху основните екосистемни услуги от критично значение, текущо се попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 4 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 5 Основни потребности на населението

Мониторинга на ВКС 5 е съсредоточен в места и ресурси от фундаментално значение за задоволяване на основните потребности на местните общности и население, включващо поминък, здраве, храна и вода, идентифицирани с тяхно участие.

ТП ДЛС „Женда“ осигурява на местното население дърва за огрев, площи за паша, възможност за ползване на недървесни горски продукти - гъби, билки и дивеч. Осигуряват се необходимите количества за ползване на базата издадени позволителни, и периодично се извършват консултации с местната власт и местното население относно социалната значимост на ресурсите в региона. Ръководството на стопанството провежда срещи и консултации с местната власт и с представители на засегнати групи свързани с горскостопанските и други дейности.

Мониторинг на ВКС 6 Културни ценности

Текущо се извършват наблюдения на териториите включени в съответното ГВКС, както и консултации с месните общности за значимостта на определените територии и нуждата за извършване на допълнителни дейности за опазване и поддържане в добро общо състояние.

Като заключение на извършения целогодишен мониторинг могат да бъдат направени няколко извода: Прави се всичко възможно да бъдат спазвани на препоръките за стопанисване, мониторинг и управление на всички консервационни стойности намиращи се в териториалния обхват на стопанството. Укрепване и запазване на здравословното състояние на горите е основна цел и през настоящата година.

12. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда.

При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2023 г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответната ВКС, посочени в Доклада за ГВКС на ТП ДЛС „Женда“. Проектират се предимно постепенни сечи с голям възобновителен период/постепенно-котловинна. Провеждат се отгледни сечи, санитарни и принудителни. Санитарната и принудителна сеч се извеждат с цел подобряване фитосанитарното състояние на насажденията.

Планираните и проведени през 2023 г. мероприятия, не са оказали отрицателно въздействие върху природната среда.

Преди започване на горскостопанските дейности през 2023 г. се извършва оценка на въздействието маркиране и извеждане на сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП ДЛС „Женда“, като се вземат мерки за ограничаването им.

След проведените горскостопански дейности не се установи негативно въздействие върху водните ресурси, не се забелязва повреда в почвата, която да допринесе за ерозионни процеси, състоянието на пътищата е добро при нужда се реабилитират.

13. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда.

Засилващият се интерес на хората към гората, природата и биоразнообразието ни карат да участваме в повече социални дейности. ТП ДЛС „Женда“ предоставя възможност за запознаване с лесовъдската професия - като през изминалите години са проведени няколко образователни мероприятия

с училища. Стопанството участва и в европейската програма „Студентски практики”, давайки възможност на студенти от Лесотехническият университет да провеждат стажове и да се запознаят с професията си по от близо.

На територията на стопанството има голям брой екопътеки и туристически маршрути, които осигуряват прекрасни условия за рекреация и туризъм. Отдыхът и почивката на чист въздух в гората стават предпочитани за уикендите и почивните дни. Затова е необходимо осигуряване на достъп до повече информация за воденото стопанисване на горите и дивеча, проблемите, с които се сблъсква лесовъдския персонал при отглеждането, опазването и ползването на горските ресурси. ТП ДЛС „Женда” е поело дългосрочна ангажираност за отговорно управление на горите.

14. Промени в околната среда.

Ефективността и продуктивността на ловното стопанство е относително добра. За да бъдат спазвани всички принципите и критерии на Националния стандарт на горската сертификация, е необходимо да бъде изградена единна система, основаваща се на балансирано и отговорно отношение във всички направления - екологични, икономически и социални, това налага една добра комуникация между голям брой заинтересовани страни. Продължава стремежът ни към намаляване на пропуските, които се правят при спазването на Националния стандарт. За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо да се постигне един баланс между поетите ангажименти на ТП ДГС „Женда” и интересите на останалите заинтересовани страни.

ИНЖ. РАДОСЛАВ БОЕВ...../п/....
Директор на ТП ДГС „Женда”

*Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679).